

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

JAZZ KONTRABAS

Srednje splošno izobraževanje

Umetniška gimnazija – glasbena smer;
modul C: jazz-zabavna glasba

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: jazz kontrabas

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul C: jazz-zabavna glasba:

obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Gašper Bertoncelj, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek, Zavod RS za šolstvo; Marko Črnčec, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Matej Hotko, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; mag. Klemen Kotar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Lunder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Igor Matković, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Jani Moder, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Nanča Muck, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Robert Ožinger, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Jure Pukl, Akademija za glasbo, Univerza v Ljubljani; Peter Smrdel, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Milan Stanisavljevič, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Janez Vouk, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; mag. Damjana Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vid Žgajner, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Manja Žugman

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-jazz-kontrabas_um_gl_c.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [260463875](#)

ISBN 978-961-03-1298-7 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, določil učni načrt jazz kontrabas za izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul C - jazz-zabavna glasba.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 247. seji, dne 16. 10. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu jazz kontrabas za izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer, modul C - jazz-zabavna glasba.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redakction, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 9

Obvezujoča navodila za učitelje 10

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 11

Kažipot po didaktičnih priporočilih 11

Splošna didaktična priporočila 11

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 13

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 14

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 20

1. LETNIK 21

Tehnične in muzikalne prvine 21

Ritmično-melodični vzorci 23

Transkripcije 24

Skladbe 25

Klasični del..... 27

2. LETNIK 29

Tehnične in muzikalne prvine 29

Ritmično-melodični vzorci 31

Transkripcije 32

Skladbe 33

Klasični del..... 34

3. LETNIK 36

Tehnične in muzikalne prvine 36

Ritmično-melodični vzorci 38

Transkripcije 39

Skladbe 40

Klasični del..... 41

4. LETNIK 43

Tehnične in muzikalne prvine 43

Ritmično-melodični vzorci 45

Transkripcije 47

Skladbe 48

Klasični del..... 50

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH52

1. letnik..... 52

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 52

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI 52

SKLADBE 52

KLASIČNI DEL 53

2. letnik..... 53

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE 54

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI 54

SKLADBE 54

KLASIČNI DEL 55

3. letnik..... 56

KLASIČNI DEL 56

4. letnik..... 57

KLASIČNI DEL 58

PRILOGE59

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Kontrabas, največji med godali, s svojimi toplimi in globokimi toni pogosto nudi oporo orkestru ali manjši komorni zasedbi. Njegove korenine segajo v 16. stoletje, ko so ga razvili v italijanskih mestih Brescia in Cremona, da bi dopolnili najnižji register v družini godal, pod violončelom. Poseben je tudi zaradi uglasitve v kvartah, kar ga ločuje od ostalih godal. Na kontrabas se igra z lokom (arco) ali s prsti (pizzicato), uporabljajo pa ga v številnih glasbenih zvrsteh, kot so jazz, blues, rock'n'roll, rockabilly, country, bluegrass, tango in ljudska glasba. V jazz glasbi opravlja dvojno funkcijo: je del ritmične sekcije, torej je njegova funkcija spremljevalna, v zgodovini jazz glasbe pa se je zelo zgodaj uveljavil tudi kot enakovredno solistično glasbilo. Ta dvoplastnost opredeljuje bistvo predmeta jazz kontrabas.

Pri pouku predmeta jazz kontrabas je dijaku na srednji stopnji treba razvijati občutek za ritem, ki je v jazz glasbi izjemno pomembna glasbena prvina ne samo za člane ritmične sekcije. Basovska spremljava v jazzu zahteva ne le dober občutek za ritem, temveč tudi poglobljeno harmonsko znanje, saj kontrabas hkrati usmerja harmonski potek skladbe in oblikuje kontrapunktično linijo, ki s svojo kompleksnostjo obogati celotno glasbeno strukturo. Tudi pri igranju drugih jazzovskih in zabavnih – karakternih – ritmov je zelo pomembna slogovna korektnost, torej poznavanje vloge jazzovskega kontrabasista v kulturno-zgodovinskem pogledu. Za jazz kontrabas kot spremljevalno glasbilo veljajo drugačne zakonitosti kot za jazz kontrabas v vlogi solističnega glasbila. Dijaku privzgjamo pravilno oblikovanje fraze tako v melodičnem kot tudi v ritmičnem pogledu. Za sproščeno in muzikalno dovršeno oblikovanje improviziranih fraz in melodij je ključno temeljito poznavanje glasbila in poglobljen študij glasbene teorije. Dijaki izvajajo vrsto natančno oblikovanih pripravnih vaj, ki so namenjene razvijanju tehnične spretnosti in popolnemu obvladovanju igranja instrumenta, kar predstavlja temelj za suvereno in muzikalno prepričljivo solistično igro.

Razvoj kontrabasista v srednješolskem obdobju usmerja dijaka v profesionalno delo in ga usposablja za študij univerzitetnih programov, zato zahteva poglobljen razvoj glasbenih umetniških sposobnosti ter sistematično pridobivanje glasbeno vsebinskega in tehničnega znanja ter veščin. Učni program ponuja predloge in rešitve, ki sledijo temu cilju.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet temelji na ciljnem in procesnem udejanjanju avtentičnih oblik učenja glasbe. Učitelji ob upoštevanju razvojnih zakonitosti dijakov in njihovih interesov avtonomno izbirajo glasbene vsebine (šole in tehnike, etude,

koncerti, sonate, druge skladbe in skladbe slovenskih skladateljev) z namenom razvoja dijakove glasbene nadarjenosti ter poglobljanja njegove muzikalnosti, glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj.

Namen izbora teh vsebin je razvijanje dijakove vsestranske glasbene nadarjenosti, ki vključuje širjenje njegovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj. Osredotoča se na krepitev pozornosti, koncentracije in psihofizične vzdržljivosti. Učitelj spodbuja ustvarjalnost in celostni razvoj dijaka ter omogoča soustvarjanje učnega procesa s ključnimi dejavniki: namera učenja, osebni cilji, kriteriji uspešnosti, zastavljanje vprašanj, samovrednotenje in medvrstniško vrednotenje. To vodi k aktivnejši vlogi dijaka v učnem procesu ter k celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju.

Dijak si ob učnem načrtu zastavlja cilje in namere, vrednoti svoje delo v povezavi z zastavljenimi cilji in prejema kakovostne povratne informacije od učitelja in drugih dijakov (ob nastopih ali drugih skupinskih projektih) za krepitev lastnega glasbenega razvoja, veščin, znanja in napredka. Učitelj prevzame odgovornost za izbiro ustreznega programa, s katerim se dijak predstavlja na nastopih.

Dijak razvija odgovornost za svoje znanje in veščine: oblikuje cilje, načrtuje učenje, usvaja strategije za doseganje ciljev, razvija delovne navade ter spremlja in vrednoti napredek. Na nastopih predstavlja svoje dosežke. Aktivno sodeluje v komornih skupinah, orkestrih in drugih projektih, kjer razvija komunikacijske sposobnosti in samoiniciativnost. Vključuje se v domača in mednarodna šolska partnerstva ter ob koncu šolanja dosega znanje za nadaljevanje študija. Učitelj in dijak skrbita za kakovost učnega jezika in spoštljivo medsebojno komunikacijo.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pri pouku kontrabasa naj učitelj upošteva sposobnosti dijaka, letni delovni načrt orkestrov ter komorne igre in s tem omogoči dijaku vključevanje v čim več različnih zasedb. Učitelj dijaka vzpodbuja k nastopanju, priporoča se vsaj dva nastopa v okviru predmeta. Dijak naj znanje jazzovskih standardov in drugih skladb samoiniciativno nadgrajuje v okviru rednih koncertov jazz oddelka in s tem pogloblja svoje znanje improvizacije. Učitelj naj dijaka skozi vsa leta izobraževanja vzpodbuja k udeležbi različnih študijskih srečanj, revij, seminarjev in delavnic.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;

- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka);

- dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov;
- kulture, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi zunaj njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev.

Posamezen letnik gimnazije predstavlja temo v učnem načrtu. Pod vsako temo (letnik) so nanizane skupine ciljev zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Ritmično-melodični vzorci). V vsakem letniku gimnazije se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

- » Priporočeno je, da ima dijak lastno glasbilo ustrezne velikosti.
- » Etude in literatura se izbirajo glede na tehnične sposobnosti dijaka.
- » Igra *a prima vista* in improvizacija sta priporočeni in naj bosta vključeni redno v pouk.
- » Spodbujajmo avtorsko raziskovanje skozi transkripcije in samostojno igro.

Individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk jazz kontrabas ponuja oblike, metode in didaktične pristope dela, ki same po sebi ustvarjajo pogoje za individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti dijakovim zmožnostim. Oblika individualnega pouka instrumenta še bolj podpira individualizacijo. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost dijakov pri glasbenih dejavnostih: izvajanje, poslušanje in ustvarjanje.

Glasbeni pouk, osredinjen na dijaka, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem dijak postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Hkrati pri dijaku

spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, pri katerem dijak praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje tako z vidika procesov učenja kot tudi učnih vsebin in pojmov. Dijaki se medpredmetno povezujejo npr. pri skupinski igri, v big bandu, . Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, glasbenega stavka, teoriji jazza z osnovami aranžiranja, zgodovini glasbe uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar prispeva k boljšemu razumevanju in bolj kakovostni izvedbi skladb.

Medpredmetno povezovanje se uresničuje v čim večji možni meri s timskim delom in v prožni organizaciji učnih ur. Udejanja naj se tudi na ekskurzijah, gostovanjih dijakov doma in v tujini, pri projektnem in raziskovalnem delu.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Pod vsako skupino ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

S preverjanjem znanja učitelj spremlja dijakov razvoj in napredek v okviru vsake ure pouka ter na nastopih. Po preverjanju daje dijaku povratne informacije o njegovem napredku.

Ocenjevanje

Individualni pouk instrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost sporeda.

Priporočljivo je, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi svoje pridobljeno znanje in spretnosti iz priporočene snovi.

Zaključni nastop naj dijaku omogoči, da svoje znanje in spretnosti predstavi na praktičen in ustvarjalen način. Na njem izkaže doseganje standardov znanja z izvedbo vsebin, ki so določene za posamezni letnik, pri čemer mora doseči vsaj minimalne standarde znanja. Priporočamo, da dosežek na zaključnem nastopu ocenita vsaj **dva učitelja**, ki dijaka ne poučujeta. Oceno oblikujeta v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop:

1. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim, dominantnim, durovim in molovim septakordom, razložene terce in kromatiko;

- » izvede eno klasično etudo in eno jazz walking bass etudo;
- » izvede stavek iz baročne sonate, sonatine ali suite;
- » izvede eno walking bass transkripcijo;
- » zaigra tri jazzovske standarde po izbiri (eden od njih mora biti blues).

Klasični jazzovski standard mora vsebovati solo v obliki vsaj dvakratne dolžine skladbe, medtem ko mora blues standard vsebovati solo v obliki vsaj štirikratne dolžine skladbe.

2. LETNIK

Dijak:

- » izvede lestvico z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim, dominantnim, durovim in molovim septakordom, razložene terce in kromatiko;
- » izvede eno klasično etudo ali skladbo;
- » izvede tri jazzovske standarde po izbiri (eden od njih mora biti blues, en bebop medium tempo in en up tempo). Bebop jazzovski standard mora vsebovati solo v obliki vsaj dvakratne dolžine skladbe, medtem ko mora blues standard vsebovati solo v obliki vsaj štirikratne dolžine skladbe.
- » izvede eno walking bass in eno solo transkripcijo.

3. LETNIK

Dijak:

- » izvede klasično etudo (npr. Simandl, Dragonetti, Petracchi...);
- » izvede sonato ali izbrano koncertno skladbo;
- » izvede jazz standard (swing);
- » izvede jazz balado;
- » izvede latinskoameriški standard;
- » izvede skladbo v nepravilnem metrumu (5/4 ali 7/4).

4. LETNIK

Dijak:

- » izvede klasično etudo (npr. Simandl, Dragonetti, Petracchi...);
- » izvede sonato ali izbrano koncertno skladbo;

- » izvede tri jazz standarde po izbiri;
- » izvede latinskoameriški standard;
- » izvede skladbo v nepravilnem metrumu (5/4, 7/4, 9/4 ...).

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja zaključnega nastopa.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti, ki jih dijak dosega v okviru pouka.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » Spoznava (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika. (1.1.2.2)
- » Analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi. (1.1.4.1)
- » Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. (1.1.5.1)
- » Vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje. (1.3.1.1)
- » Spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst. (1.3.2.1)
- » Uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. (1.3.4.1)
- » Svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje. (1.3.4.2)
- » Živi kulturo in umetnost kot vrednoto. (1.3.5.1)

Trajnostni razvoj

- » S pomočjo glasbe prepoznava lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem. (2.1.1.1)
- » Gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov. (2.1.3.1)
- » Kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv. (2.2.2.1)
- » Sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost. (2.4.2.1)

Zdravje in dobrobit

- » Uravnava lastno doživljanje (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje. (3.1.2.2)
- » Z glasbenimi dejavnostmi spodbuja radovednost (3.1.4.1) in se ob tem sprošča. (3.2.3.2)
- » Vključuje se v gibalne dejavnosti (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja. (3.2.4.1)
- » Razvija spretnost aktivnega poslušanja (3.3.2.1) in sodelovalne veščine. (3.3.3.1)

Digitalna kompetentnost

- » Pri iskanju informacij o glasbi ^{SC}(4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo. ^{SC}(4.2.1.1), ^{SC}(4.3.1.1), ^{SC}(4.3.2.1)
- » Upravlja svojo digitalno identiteto. ^{SC}(4.2.6.1)
- » Prepoznava tehnične težave in jih skuša reševati. ^{SC}(4.5.1.1)

Podjetnost

- » Uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov. ^{SC}(5.1.2.1), ^{SC}(5.3.1.1)
- » Vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev. ^{SC}(5.3.5.2)
- » Uporablja pridobljeno glasbeno znanje v novih situacijah, npr. pri ustvarjanju. ^{SC}(5.3.5.3)

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojetanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Literatura

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohqiil>

Holcar, A., idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V 1. letniku dijak spozna osnovne tehnične in muzikalne prvine igranja jazz kontrabasa, kot so pravilna drža, osnovna tehnika loka in pizzicata ter oblikovanje lepega tona. Poseben poudarek je na usvajanju osnovnih ritmično-melodičnih vzorcev, ki so značilni za jazz, ter na razumevanju osnovne vloge kontrabasa v jazzovski zasedbi. Dijak se srečuje z enostavnimi skladbami in prične z izvajanjem krajših transkripcij znanih jazz kontrabasistov. Vključuje se tudi v izvajanje izbranih klasičnih skladb, s čimer razvija širše tehnične in interpretativne sposobnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Dijak v šolskem letu izvede vsaj deset klasičnih etud različnega značaja.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja ozaveščenost in samostojno kontrolo funkcionalne drža telesa in postavitve leve in desne roke;
SC (3.2.1.1)
- : razvija spretnost oblikovanja tona z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka, prehajanjem strun in kontaktnim mestom žime s struno;
- : razvija sproščenost, neodvisnost in hitrost padca in dviga prstov leve roke v različnih ritmičnih kombinacijah;
- : pridobiva in nadgrajuje izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti kontrabasa;
- : razvija oblikovanje tona in natančno intonacijo;
SC (3.3.2.1)
- : razvija vse tehnične prvine jazzovskega pizzicata, vključno z durovimi in molovimi lestvicami, toničnim kvintakordom, D7, zm7, tercami, kromatično lestvico, blues lestvico in pentatoniko;

○: razvija artikulacijo prstov na desni roki;

○: razvija in izvaja vaje za walking bass.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ter postavitev leve in desne roke;
- » oblikuje ton z izbiro ustreznega razmerja med hitrostjo poteze, obtežitvijo loka prehajanjem strun in kontaktnim mestom žime s struno;
- » izkaže tehnične prvine: tehnika jazzovskega pizzicata, dinamične kontraste, intonacijo;
- » izkaže pravilno tehniko igranja walking bass linij v jazzovskih standardih;
- » izvede lestvice z razloženimi kvintakordi, zmanjšanim, dominantnim, durovim in molovim septakordom, razložene terce in kromatiko.

TERMINI

- lestvice ○ kromatika ○ akordi (kvintakord, D7, zm7) ○ terce ○ kromatična lestvica ○ arco ○ pizzicato
- pentatonika ○ walking bass

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

- » Priporočeno, da ima dijak svoje oz. lastno glasbilo (paziti na kvaliteto glasbila, dober ton, zvok).
- » Vaje izberemo in prilagodimo sposobnostim dijaka.
- » Priporočena je igra *a prima vista* in improvizacija.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

CILJI

Dijak:

- : spozna značilnosti jazzovske spremljave, imenovane half-time feel in njene prvine: osnovne polovinke, vodilne in prehajalne tone, perkusivne tone, ritmične posebnosti;
- : spozna zakonitosti gradnje walking bass linij in njenih prvin: povezovanje osnovnih tonov harmonskega razvoja, uporaba lestvičnih, vodilnih, menjalnih tonov in kromatičnih pristopov;
- : spozna slogovno ustrezne ritmične figure za spremljavo v drugih karakternih ritmih;
- : razvija uporabo teh tehnik spremljave najprej analitično, nato ob glasbeni spremljavi improvizira;
- : transkribira bas linije svetovno priznanih jazz basistov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna zakonitosti gradnje walking bass linij in njenih prvin;
- » razume harmonijo in pri improvizaciji povezuje osnovne tone z lestvičnimi, vodilnimi in kromatičnimi pristopi;
- » pripravi štiri transkripcije;
- » izvede walking bass transkripcijo.

TERMINI

◦ walking bass ◦ transkripcija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

- : spozna vlogo jazz kontrabasa iz prakse in iz izvajanj velikih mojstrov te glasbe;
- : razvija slušno prepoznavanje;
- : analizira transkribirane linije, si izoblikuje odnos do naučenega in do jazzovskega izročila;
- : izvaja transkribirane linije skupaj s posnetkom in izoblikuje občutljivost za ritem in spozna finesse igre na kontrabasu;
- : ob izvorni literaturi se seznaja z značilnimi potezami slogov, dob in posameznih izvajalcev.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zapiše in zaigra dve solo transkripciji svetovno priznanih jazz kontrabasistov;
- » zaigra dve izpisani spremljavi walking bass *comping*.

TERMINI

- transkripcija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNi KRITERIJI

- » orientacija v notnem zapisu,
- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spozna skladbe iz temeljnega nabora skladb za jazzovsko rabo – jazzovske standarde;
- : spozna odnose med jazzovsko harmonijo in jazzovskimi lestvicami;
- : razume akordske simbole v jazzu;
- SC (1.1.2.2)
- : razume ritmične strukture jazz glasbe: jazz swing, osminke, sinkope, poudarjanje druge in četrte dobe v taktu, triolsko fraziranje, osnove compinga;
- : spozna in izvaja melodije v specifičnem in tipičnem jazzovskem oblikovanju in s tem izoblikuje slogovno ustrezno fraziranje;
- : nauči se improvizacije in razvijanja notranjega posluha po konceptu ciljnih not (target notes);
- : z izvajanjem na pamet usvaja globlje in temeljiteje in s tem razvija sposobnosti pomnjenja glasbene snovi;
- SC (3.1.3.3)
- : spozna jazzovske albume in zgodovino jazza;
- : komponira solo, da bi razvijal lastno organizirano improvizacijo;
- : usvaja igranje lažjih jazzovskih standardov ob spremljavi na Youtube-u.
- SC (4.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » na pamet zaigra lastno izpisana sola za določene jazzovske standarde;
- » improvizira po posluhu in ustvarja melodije po konceptu ciljnih not;
- » zaigra lastne improvizacije s pravilnim jazzovskim fraziranjem;
- » izkaže razumevanje različnih slogov, kot so swing, latin in bossa nova;
- » izvede jazz standarde in improvizira walking bass;
- » zaigra tri jazzovske standarde po izbiri (eden od njih mora biti blues). Klasični jazzovski standard mora vsebovati solo v obliki vsaj dvakratne dolžine skladbe, medtem ko mora blues standard vsebovati solo v obliki vsaj štirikratne dolžine skladbe.

TERMINI

- improvizacija
- walking bass

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » natančnost izvajanja,
- » pravilnost izvajanja.

KLASIČNI DEL

CILJI

Dijak:

- : izvaja sonate (na tej stopnji predvsem transkripcije baročne glasbe), z namenom izgradnje tehničnih osnov igranja na kontrabas;
- : upošteva in razvija tehnične ter muzikalne prvine, razvija dobro branje in večjo tehnično spretnost;
- : izvaja sonate, usvaja slogovne značilnosti in razvija muzikalni izraz;
- : sistematično razvija tehnično znanje igranja lestvice in pizzicato tehnike;
- : izvaja etude, ki pripomorejo k izenačenemu tonu v vseh položajih oz. oktavah;
- : v dosegljivem tempu razvija spretnost a prima vista igre.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » opiše splošne značilnosti obdobja v katerem je skladba nastala (družbene, geopolitične, kulturne);
- » pozna glasbene oblike kot so suita, sonata ali koncert;
- » izkaže prve stilne zakonitosti;
- » zaigra ciklično delo;
- » izvede etude.

TERMINI

○ suita ○ sonata ○ koncert

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Dijak v šolskem letu izvede vsaj deset etud.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,

- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » orientacije v notnem zapisu,
- » doživetost izvajanja.

2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Poudarek v 2. letniku je na razvoju ritmične stabilnosti, oblikovanju walking bass linij, poslušanju in razumevanju glavnih značilnosti bebopa ter poglobljanju znanja preko transkripcij solov in bas linij priznanih jazz kontrabasistov. Dijak se seznani z oblikami bluesa, rhythm changes, bebop standardi ter razvija improvizacijo in spremljevalno funkcijo v ansamblu.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : analizira osnovne jazz forme (blues, rhythm changes);
SC (1.1.4.1)
- : spoznava glavne značilnosti bebopa;
- : se uči transkribirane walking bass linije iz knjige Walking In The Footsteps Of Paul Chambers;
- : improvizira walking bas z uporabo idej kontrabasistov: Ray Brown, Ron Carter, Paul Chambers, Oscar Pettiford, Christian McBride, Scott LaFaro, John Clayton;
SC (1.3.4.1)
- : razvija občutek za jazz voicinge in njihov vpliv na bas linijo;
- : usvaja osnovne ritmične figure za spremljanje solista;
- : spoznava in igra najmanj štiri blues standarde, dva rhythm changes standarda in dve bebop skladbi;
- : razvija fraziranje s pomočjo solov: P. Chambers, R. Brown, C. Mingus, W. Ware, P. Heath, D. Watkins etc.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pojasni in zaigra glavne značilnosti bebopa na kontrabasu;
- » razume obliko in harmonijo bluesa ter rhythm changes in nanju ustvari lastne walking linije;

- » izvaja transkribirane walking linije po posluhu in iz not;
- » samostojno zaigra osnovne ritmične spremljevalne figure;
- » uporabi ideje jazz voicingov pri konstrukciji linij;
- » pozna in odigra osem bebop skladb (vključno z bluesi in rhythm changes);
- » ustvari lastna sola v bebop slogu.

TERMINI

◦ blues ◦ rhythm changes ◦ bebop ◦ walking bas ◦ fraziranje ◦ voicing

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

CILJI

Dijak:

- igra osnovne motivične vzorce v različnih tonalitetah;
- transkribira krajše fraze iz solov kontrabasistov (npr. P. Chambers, R. Brown);
- SC (4.1.3.1)
- uri se v transpoziciji vzorcev;
- analizira melodiko in fraziranje iz bebop solov;
- izvaja vzorce v različnih tempih in artikulacijah.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno izvede vzorce v vseh tonalitetah;
- » izvede transkribirane fraze na pamet;
- » uporabi melodične vzorce v svoji improvizaciji in walking liniji.

TERMINI

◦ jazz patterns ◦ bebop linije ◦ artikulacija

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPIŠNI KRITERIJI

- » pravilnost in natančnost izvajanja.

TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

- : izvaja že zapisane walking bass in solo transkripcije;
- : transkribira krajše fraze ali celotna sola po posluhu;
- : analizira sola po zgledu bebop estetike;
- : uporablja melodične ideje iz transkripcij v svojih solih.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede eno že zapisano transkripcijo walking basa;
- » izvede eno solo transkripcijo po posluhu;
- » vključuje elemente iz transkripcij v svoji improvizaciji.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu,
- » natančnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spoznava strukture skladb: Parker's blues, rhythm changes, bebop standardi;
- : posluša različne interpretacije istih skladb (album primerjave);
- : razvija fraziranje in artikulacijo: swing osminka, triola, sincope, poudarki na 2 in 4;
- : usvaja pomnjenje form in harmonij skladb;
- : analizira vsaj šest bebop albumov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno izvaja Parker's blues, rhythm changes in dve dodatni bebop skladbi;
- » uporabi swing fraziranje, poudarjanje beatov 2 in 4, triolsko ritmiko;
- » prepozna skladbe in izvajalce z uporabo blindfold testa;
- » ustvari spremljavo in solo pri vsaj treh skladbah.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja.

KLASIČNI DEL

CILJI

Dijak:

- : razvija lestvice, akorde, oktave in osnovno tehnično podlago;
- : igra klasične etude in preproste skladbe z natančnostjo;
- : razvija legato lok, enakomeren pritisk loka in kontrolirano fraziranje;
- : se uvaja v igranje v palčni legi (thumb position);
- : se seznaja s klasicističnimi, romantičnimi in sodobnimi skladbami;
- : razume slogovne značilnosti različnih obdobj;
- SC (1.3.2.1)
- : spozna pomen kantilene, rubata, vibrata in ekspresivnega loka.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra lestvice, razložene akorde in oktave;
- » izvede klasične etude (Simandl, Bille, Petracchi idr.);
- » izvede skladbe iz obdobja klasicizma, romantike in 20. stoletja;
- » izkaže kontrolo loka (legato, artikulacija, dinamika);
- » izvede skladbe v palčni legi.

TERMINI

○ sonatina ○ kantilena ○ agogika ○ rubato ○ vibrato ○ legato ○ palčna lega

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » orientacija v notnem zapisu,
- » pravilnost izvajanja.

3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Poudarek v 3. letniku je na razvoju prepoznavne slogovne interpretacije ter tehnične samostojnosti pri izvajanju jazz standardov z različnimi spremljevalnimi funkcijami. Dijak pogloblja znanje o stilih latinskoameriškega jazz (tumbao, bossa nova, samba, merengue), razvija naprednejše tehnike ustvarjanja walking bass linij in nadgrajuje fraziranje v različnih ritmičnih kontekstih. Skozi poslušanje, transkripcije in analizo glasbe priznanih jazz kontrabasistov razvija svojo improvizacijo in uporablja harmonske pristope, kot so triton substitucije in lestvične povezave. V klasičnem delu nadgrajuje obvladovanje palične lege, intonacije in stilne interpretacije skladb iz različnih zgodovinskih obdobj.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- razvija improvizacijo s prevzemanjem slogov Ray Browna, Charlie Hadena, Dave Hollanda, Ron Carterja;
- spoznava in izvaja različne stile latinskoameriškega jazz: afro-cuban, brazilian jazz, salsa, merengue, latin jazz fusion;
- igra značilne bas linije teh stilov (tumbao, bossa nova, samba, merengue);
- usvaja tehniko ustvarjanja walking bass linij s povezovanjem harmonskih tonov, vodilnimi toni, lestvičnimi povezavami, triton substituti;
- razvija igranje kompleksnejših spremljevalnih ritmov hkratno in brez pisne priprave (»in real time«);
- razvija poslušalsko orientacijo, prepozna značilnosti baladnih in latino slogov.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » samostojno izvede značilne bas linije latinskoameriških slogov;
- » uporabi raznolike tehnike spremljave (walking, tumbao, bossa nova, samba);
- » obvladuje improvizacijo s poudarkom na harmonski logiki in fraziranju;

- » uporabi slogovne elemente velikih jazz basistov;
- » usvoji najmanj osem jazzovskih standardov, od tega dve latin skladbi in dve baladi z jasno teksturo.

TERMINI

- triton substitut
- afro-cuban
- salsa
- bossa nova
- samba
- merengue
- in real time
- walking bass
- latin
- jazz fusion
- tekstura

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

CILJI

Dijak:

- : usvaja ritmične in melodične vzorce (patterns) v vseh tonalitetah;
- : uporablja patterns pri improvizaciji in spremljavi;
- : transkribira ritmične vzorce basistov, kot so Ron Carter, Ray Brown, Charlie Haden;
- SC (4.1.1.1)
- : izvaja patterns v različnih tempih in metrumih (tudi 5/4, 7/4);
- : povezuje patterns z latinskoameriškimi bas linijami.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede patterns v vseh tonalitetah z dobro intonacijo;
- » uporabi prepoznane vzorce iz analiziranih posnetkov;
- » samostojno preigra vzorce v različnih slogih (ballad, latin, swing, bossa nova);
- » izvede kombinacijo ritma in melodije v realnem času.

TERMINI

○ rhythmic pattern ○ walking ○ ostinato ○ groove ○ syncopation ○ phrasing ○ swing feel

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPIŠNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

- izvaja in analizira že zapisane bas linije velikih basistov;
- transkribira solo ali spremljavo po sluhu;
- uporablja melodične in ritmične ideje v svojih improvizacijah;
- razvija sposobnost pomnjenja in reproduciranja po posluhu.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede dve transkripciji po lastnem sluhu;
- » vključi prepoznane fraze v improvizacijo;
- » razume slogovne zakonitosti transkribiranih solov;
- » obvlada preigravanje transkripcij na pamet.

TERMINI

◦ slogovna analiza ◦ slušno pomnjenje ◦ poudarek ◦ idejna raba

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spozna in preigrava strukture jazz skladb (AABA, blues, modulations ...);
- : usvaja interpretacijo balad in latinskih skladb;
- : razvija lastne interpretacije skladb z uporabo karakterističnih bas linij;
- : prepozna albume in stile velikih jazz izvajalcev;
- SC (4.3.3.1)
- : interpretira skladbe v nepravilnih metrumih (5/4, 7/4 ...).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede osem jazz standardov različnih stilov, pri čemer morata biti dva latin in dva baladi;
- » uporabi prepoznavne značilnosti bas linij (walking, tumbao, syncopated feel, roots +5th);
- » izvede skladbe v nepravilnih metrumih;
- » prepozna posnetke iz 6–8 jazz albumov (blindfold test).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu,
- » samostojnost izvajanja.

KLASIČNI DEL

CILJI

Dijak:

- : usvaja lestvice, arpegge, oktave, razložene akorde v palčni legi;
 - : razvija intonacijo in ton s pomočjo klasičnih etud;
 - : utrjuje igranje z lokom, fraziranje in muzikalno natančnost;
 - : razvija a prima vista branje;
 - : razume slogovne značilnosti klasicizma, romantike in 20. stoletja;
 - : spozna slovensko literaturo za kontrabas.
- SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede lestvice, akorde, vzorce v višjih legah;
- » izvede etude;
- » zaigra skladbo slovenskega skladatelja;
- » ovrednoti dinamiko, vibrato, rubato, agogiko skladb 19. in 20. stoletja.

TERMINI

○ a prima vista ○ vibrato ○ intonacija ○ rubato ○ palčna lega

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » natančnost izvajanja,

- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Poudarek v 4. letniku je na utrjevanju in nadgradnji znanja sodobnih jazzovskih slogov ter obvladovanju zahtevnejših ritmičnih, harmonskih in tehničnih konceptov. Dijak pogloblja razumevanje igranja v neparnih metrumih, poliritmije in metričnih modulacij ter razvija samostojno improvizacijo z uporabo višjih harmonskih struktur. V ospredju je tudi samostojno transkribiranje in analiza solov, izvedba jazz standardov v različnih slogih, vključno s solo kontrabas izvedbami, ter igranje a vista. V klasičnem delu se dijak sreča z naprednimi tehničnimi vajami, etudami in reprezentativnim repertoarjem različnih stilnih obdobj.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- : spozna osnove modernih jazzovskih slogov (Christian McBride, Larry Grenadier, John Patitucci, Avishai Cohen, Jaco Pastorius, H. Hancock, C. Corea, Roy Hargrove, Joshua Redman, B. Mehldau, R. Glasper ...);
 - : usvaja igranje v nepravilnih metrumih (5/4, 7/4, 9/4);
 - : razvija občutek za metrične modulacije in poliritmijo (metric modulation, polyrhythms);
 - : razvija osnovne prvine solo igranja (solo kontrabas);
 - : preigrava zahtevnejše jazz standarde s kompleksnejšo harmonijo (upper structures);
 - : spozna jazz fusion in rock jazz;
 - : vadi igranje a prima vista z uporabo literature in posnetkov (The New Real Book, The Latin Bass Book ipd.).
- SC** (1.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » razume značilnosti modernih jazzovskih slogov;
- » **zaigra en standard v nepravilnih metrumih;**
- » uporabi elemente metrične modulacije in poliritmije;

- » improvizira z uporabo višjih harmonskih struktur (upper structures);
- » izvede solo kontrabas na vsaj enem standardu;
- » izvede jazz standarde z raznoliko harmonsko strukturo;
- » izvede skladbo ob posnetku (igranje *a prima vista*).

TERMINI

◦ upper structures ◦ metric modulation ◦ polyrhythm ◦ solobass ◦ odd meter ◦ rock-jazz ◦ fusin ◦ a prima vista

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » natančnost izvajanja.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

CILJI

Dijak:

- : transkribira in uporablja ritmične/melodične vzorce iz solov McBrida, Grenadierja, Cohena, Patituccija, Pastoriusa, Hollanda;
- : igra jazz patterns v različnih tonalitetah;
- : analizira in uporablja fraze, temelječe na neparnih metrumih in modulacijah;
- : igra osnovne fraze v solo kontrabasu;
- : razvija fraze v latinskih stilih (tumbao, bossa, salsa).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra ritmične/melodične fraze iz znanih kontrabasistov;
- » izvede jazz vzorce v različnih tonalitetah;
- » uporabi osnovne ritmične fraze v solo igranju;
- » razume in izvaja neparne metrum ritme in metrične premike;
- » izvede tumbao ali drugo osnovno latinsko frazo.

TERMINI

○ rhythmic displacement ○ syncopation ○ jazz patterns ○ tumbao ○ bossa ○ salsa

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » z nastopi,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja.

OPISNI KRITERIJI

- » pravilnost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

TRANSKRIPCIJE

CILJI

Dijak:

○ izvaja zapisane transkripcije (McBride, Cohen, Grenadier, Haden, Patitucci ...);

○ samostojno transkribira sola iz posnetkov;

○ uporablja melodične ideje iz transkripcij pri improvizaciji;

SC (4.3.2.1)

○ analizira strukturo solov v odd metrumih in poliritmiji;

SC (1.1.4.1)

I: ob poslušanju glasbe se uči na sebi in drugih prepoznavati različna razpoloženja.

SC (3.3.4.2 | 3.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede vsaj dve že zapisani transkripciji;

» izvede vsaj eno transkripcijo, ki jo je izdelal sam;

» vključi melodične ideje iz transkripcij v lastno improvizacijo.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

» pri pouku,

» s polletnim ocenjevanjem znanja,

» z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

» samostojnost izvajanja,

» doživetost izvajanja,

» natančnost izvajanja.

SKLADBE

CILJI

Dijak:

- : spoznava sodobne jazz skladbe in skladatelje;
- : usvaja latin jazz skladbe (iz The Latin Bass Book ...);
- : izvaja solo kontrabas verzije jazz standardov;
- : izvaja skladbe različnih slogov: swing, balada, fusion, latin, funk, neparni metrum;

I: širi svoj glasbeni repertoar in razvija kulturno zavest, ki se kaže v odprtosti do raznolikosti skozi izvajanje in interpretacijo skladbe iz različnih kultur;

SC (3.3.1.2 | 2.2.2.1)

I: preko spoznavanja družbeno angažirane umetnosti oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.

SC (5.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede vsaj deset jazz standardov različnih slogov (vsaj 1 v neparnih metrumih);
- » izvede en standard v solo tehniki;
- » izvede en latin standard;
- » izvede kompleksnejše skladbe sodobnih avtorjev (npr. Cohen, Willis, Patitucci).

TERMINI

○ swing ○ balada ○ fusion ○ latin ○ funk ○ neparni metrum

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » doživetost izvajanja,
- » samostojnost izvajanja.

KLASIČNI DEL

CILJI

Dijak:

- ozavešča telesno ravnovesje in odpravlja napetosti pri igranju;
SC (3.2.3.2)
- izvaja lestvice v vseh tonalitetah, v različnih legah, vključno s palčno;
- izvaja kvintakorde z obrati;
- izvaja etude za napredne tehnike (palčna lega, intonacija, lok ...);
- spoznava klasične in slovenske skladbe (Bach, Bottesini, Dittersdorf, Hindemith ...);
- I: razvija zbranost in odsko prezenco.
SC (3.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede lestvice v vseh tonalitetah z ustreznim prstnim redom in legami;
- » izvede razložene akorde čez celoten obseg; upoštevamo palčno lego);
- » izvede etudo iz primerne literature;
- » izvede sonato, suito ali drugo klasično obliko;
- » razume in interpretira značilnosti stilov (barok, klasicizem, impresionizem);
- » izvede slovenske skladbe za kontrabas.

TERMINI

◦ barok ◦ klasicizem ◦ impresionizem

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » pri pouku,
- » s polletnim ocenjevanjem znanja,
- » z nastopi.

OPISNI KRITERIJI

- » samostojnost izvajanja,
- » doživetost izvajanja,
- » orientacija v notnem zapisu.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

1. LETNIK

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Streicher, L: Mein Musizieren auf dem Kontrabaß 1
- » Streicher, L: Scale & Chord Study (Double Bass Solo)
- » Bachträgl, E: Modern Rhythm & Reading Script
- » Goldsby, J: The Jazz Bass Book; Technique and Tradition

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

Priporočena literatura:

- » Levine, M: The Jazz Theory Book
- » Carter, R: Building Jazz Bass lines
- » Patitucci, J.: How to Play Walking Basslines On Any Chord Sequence – For Upright & Electric Bass
- » Friedland, E.: Building Walking Bass Lines
- » Downes , M.: The Jazz Bass Lines Book
- » Fuqua, E.: Walking Bass
- » Andreas, E.: Walking Bass

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Sher, C.: The New Real Book vol 1
- » Sher, C.: The New Real Book vol 2
- » Sher, C.: The New Real Book vol 3

- » The Real Book
- » Aebersold, J.: Gettin' It Together
- » Snidero, J.: Jazz Conception

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

KLASIČNI DEL

Priporočena literatura:

- » Giovannino, L. L. : Sonata v F-duru
- » Vivaldi, A.: Sonata v a-molu
- » Marcello, B.: Sonata v e-molu
- » de Feschc, W.: Sonata v F-duru
- » Gaillard, J. E.: Sonata v a-molu
- » Vance, G.: Progressive Repertoire for the Double Bass
- » Bottesini, G.: Elegy and Tarantella
- » Koussevitzky, S.: Double Bass Concerto, op. 3
- » Billè, I.: Nuovo Metodo contrabbasso parte I
- » Billè, I.: 21 Piccoli Studi Melodici
- » Brown, R.: Ray Brown's bass method: Essential Scales, Patterns, and Exercises

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

2. LETNIK

Priporočena literatura:

Jazz:

- » Gourlay, R.: Walking In The Footsteps Of Paul Chambers
- » Carter, R.: Building Jazz Bass lines
- » Le Fleming, O.: Get It Together: Time and sound priorities for the jazz bass player
- » Nahrman, Volker: The Music of Oscar Pettiford, 80 (Transcribed) Bass Solos
- » Stinnett, J.: Arcology, the Music of Paul Chambers Volume II
- » Patitucci, J.: How to Play Walking Basslines On Any Chord
- » Coolman, T.: The Bass Tradition

- » Parker, C.: Omnibook – Bass Clef
- » Nurmi, M.: Music Of Paul Chambers
- » Levine, M.: Jazz Theory Book
- » Baker, D.: Jazz Improvisation
- » Baker, D.: How to Play Be Bop
- » Sher, C.: The New Real Book Vol I, II, III
- » Leonard, H.: The Real Book, Volume I–IV

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE

Priporočena literatura:

- » Streicher, L: Mein Musizieren auf dem Kontrabaß 1,
- » Streicher, L: Scale & Chord Study (Double Bass Solo),
- » Bachträgl, E: Modern Rhythm & Reading Script,
- » Goldsby, J: The Jazz Bass Book; Technique and Tradition.

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

RITMIČNO-MELODIČNI VZORCI

Priporočena literatura:

- » Levine, M: The Jazz Theory Book,
- » Carter, R: Building Jazz Bass lines,
- » Patitucci, J.: How to Play Walking Basslines On Any Chord Sequence – For Upright & Electric Bass,
- » Friedland, E.: Building Walking Bass Lines,
- » Downes, M.: The Jazz Bass Lines Book,
- » Fuqua, E.: Walking Bass,
- » Andreas, E.: Walking Bass.

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

SKLADBE

Priporočena literatura:

- » Sher, C.: The New Real Book vol 1,
- » Sher, C.: The New Real Book vol 2,

- » Sher, C.: The New Real Book vol 3,
- » The Real Book,
- » Aebersold, J.: Gettin' It Together,
- » Snidero, J.: Jazz Conception.

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

KLASIČNI DEL

Priporočena literatura:

- » Ševcik, O.: The Essentials of Bow For Double Bass
- » Madensky, J.: Instruktive Tonleiter Und Akkordstudien
- » Streicher, L.: Mein Musizieren auf dem Kontrabass II
- » Simandl, F.: New Method for Double Bass I, II
- » Simandl, F.: Concert Etude op. 65
- » Petracchi, F.: Simplified Higher Technique
- » Billè, I.: Nuovo Metodo contrabbasso parte I, 2 Corso
- » Zimmermann, F.: Bach for the Young Bass Player
- » De Fesch, W.: Sonata v F-duru
- » Bottesini, G.: Sonatina v G-duru
- » Bottesini, G.: Elegy no. 1 v D-duru
- » Eccles, H.: Sonata v g-molu
- » Bethoveen, L.: Romance no. 2, op. 50
- » Dvořák, A.: Humoresque no. 7, op. 101
- » Saint-Saëns, C.: The Swan
- » Saint-Saëns, C.: The Elephant
- » Wagner, R.: Die Meistersinger von Nürnberg (Uvertura)

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

3. LETNIK

Priporočena literatura:

Jazz:

- » Sher, C.: The Improvisor's Bass Method
- » Sher, C.: The Latin Bass Book
- » Goldsby, J.: The Jazz Bass Book: Technique and Tradition
- » Brown, R.: Ray Brown's Bass Method
- » Coolman, T.: The Bass Tradition
- » Moore, M.: Melodic Playing in the Thumb Position
- » Sher Music Co.: The New Real Book Vol. I, II, III
- » Hal Leonard: The Real Book, Volume I–IV
- » Sher Music Co.: The Latin Real Book – Salsa, Brazilian Music & Latin Jazz
- » Hal Leonard: The Real Latin Book
- » Hal Leonard: Jazz Latina – Latin Jazz Standards (Piano, Vocal and Guitar Chords)
- » Del Puerto, C., Vergara, S.: The True Cuban Bass
- » Berg, S.: Jazz Improvisation: The Goal-note Method
- » Levine, M.: The Jazz Theory Book
- » Baker, D.: Jazz Improvisation

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

KLASIČNI DEL

Priporočena literatura:

- » Simandl, F.: 30 Etudes for Double Bass
- » Petracchi, F.: Simplified Higher Technique for Double Bass
- » Dragonetti, D.: Studi per Contrabbasso
- » Zimmerman, O. G.: Solos for the Double Bass Player
- » Streicher, L.: Mein Musizieren auf dem Kontrabass II
- » Rabbath, F.: J. S. Bach – 15 Two-Part Inventions (Arr. for Double Bass)
- » Rabbath, F.: Two Miniatures for Double Bass and Piano

- » Russell, A.: Chaconne
- » Dimoff, M.: Warmups
- » Kreutzer, R.: 18 Studies
- » Heyes, D.: Daily Exercises for Double Bass
- » Kurth, M.: Several Pleasant Harmonic Progressions of Three- and Four-note Chords in All Major Keys
- » Billè, I.: Nuovo Metodo – Parte II
- » Bottesini, G.: Capriccio di Bravura A-dur for Double Bass & Piano
- » Koussevitzky, S.: Humoresque, op. 4
- » Koussevitzky, S.: Valse Miniature, op. 1, no. 2
- » Vivaldi, A.: Cello Sonata no. 3
- » Andersen, A. O.: Sonatina v G-duru for Double Bass and Piano

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

4. LETNIK

Priporočena literatura:

Jazz :

- » Berg, S.: Jazz Improvisation: The Goal-note Method
- » Levine, M.: The Jazz Theory Book
- » Baker, D.: Jazz Improvisation
- » Hoenig, A.&Weidenmueller, J.: Intro to Polyrhythms: Contracting and Expanding Time Within Form
- » Cicic, H.: An Introduction to Odd Time Signatures in Jazz
- » Cohen, A.: Songbook Vol. 2, Continuo Songbook, Gently Disturbed
- » Ligon, B.: Comprehensive Technique for Jazz Musicians
- » Grenadier, L.&Ziemann, D.: The Low Down: A Guide to Creating Supportive Jazz Bass Lines
- » Sher, C.: The New Real Book Vol. I, II, III
- » Leonard, H.: The Real Book, Vol. I–IV
- » Carter, R.: Ron Carter's Comprehensive Bass Method
- » Sher, C.: The Latin Bass Book

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

KLASIČNI DEL

Priporočena literatura:

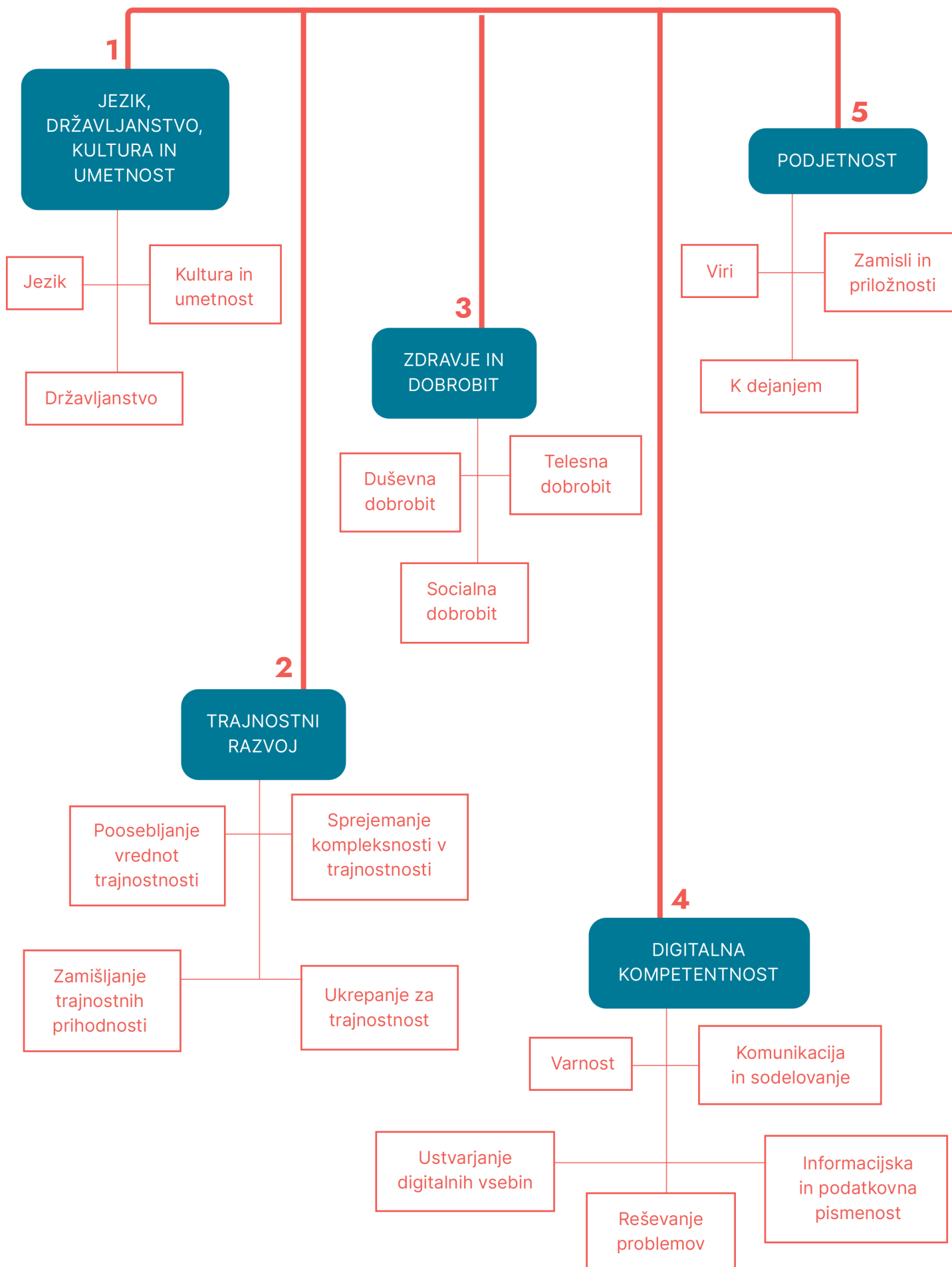
- » Simandl, F.: 30 Etudes for Double Bass
- » Petracchi, F.: Simplified Higher Technique for Double Bass
- » Kreutzer, R.: 18 Studies
- » Dimoff, M.: Warmups
- » Dragonetti, D.: 5 Studi per Contrabbasso
- » Storch, J. E.: 25 Etüden
- » Findeisen, T. A.: 25 Studies II
- » Zimmerman, O. G.: Solos for the Double Bass
- » Marcello, B.: Six Sonatas for Cello or Double Bass and Piano
- » Vivaldi, A.: Six Sonatas for Double Bass and Piano
- » Bottesini, G.: Elegia no. 1
- » Russell, A.: Chaconne
- » Bach, J. S.: Cello Suites no. 1–6, Suite no. 3 BWV 1009: VI Gigue
- » Dittersdorf, K.: Koncert v D-duru (kadenca: Gruber, K. H.)
- » Capuzzi, A.: Concerto in F–duru
- » Andersen, A. O.: Sonatina v G–duru
- » Hindemith, P.: Sonata for Double Bass and Piano
- » Matz, R.: Skladbe za violončelo in klavir

Poleg navedene vsebine lahko za doseganje ciljev uporabljamo tudi drugo primerno strokovno literaturo.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.